de Rechtspraak

Gerechtshof Den Haag

Reglement Second Opinion procedure

Herbeoordeling op basis van stukken in de eerste aanleg

Vastgesteld in de hofvergadering

Augustus 2023

de Rechtspraak

Gerechtshof Den Haag

Inhoud

Considerans 3

1. Algemene bepalingen 4

2. Het verzoek om een second opinion-procedure op de eerste rechtsdag 4

3. De second opinion-procedure na mondelinge behandeling na aanbrengen 5

4. De uitspraak 7

Toelichting 7

Bijlage 1 bij het SO-reglement: verzoek tot toelating tot de second opinion-procedure door appellant(e(n)) 9

Bijlage 2 bij het SO-reglement: verzoek tot toelating tot de second opinion-procedure door geïntimeerde(n) 10

Considerans

Het Landelijk Overleg Vakinhoud Civiel hoven (LOVCH) heeft in 2012 een onderzoek ingesteld naar de mogelijkheden voor herziening van de rolprocedure in hoger beroep, met als doel de betrokkenheid van partijen bij het vormgeven van de procedure te vergroten, de proceskosten beheersbaar te houden en de procedure te versnellen en te vereenvoudigen. Als een van de mogelijkheden om aan die doelstellingen te voldoen is de second opinion-procedure genoemd.

Met de second opinion-procedure wordt beoogd partijen de mogelijkheid te geven om aan het hof een volledige herbeoordeling te vragen van het vonnis / de vonnissen van de eerste rechter, zonder dat in hoger beroep stukken worden gewisseld. De second opinion-procedure biedt partijen een alternatief voor de gewone bodem- of kortgedingprocedure in hoger beroep, met als voordelen minder proceskosten en een snelle herbeoordeling. Aan de andere kant is er geen mogelijkheid om nieuwe feiten aan te dragen, bewijs bij te brengen of nieuwe producties in het geding te brengen. Bestaat daaraan wel behoefte dan zal de normale procedure moeten worden gevolgd.

Partijen dienen beide voor de second opinion-procedure te kiezen. Daartoe bestaat tweemaal de gelegenheid, namelijk:

a. op de eerste rechtsdag of voor geïntimeerde binnen 1 week nadat hij zich heeft gesteld en alleen voor zover appellant nog geen memorie van grieven heeft ingediend;

b. ter gelegenheid van een mondelinge behandeling na aanbrengen.

De second opinion-procedure is ontwikkeld door een werkgroep van de gerechtshoven van Amsterdam en Den Haag. Deze procedure kan echter alleen worden gevoerd in gerechtshof Den Haag.

Den Haag, augustus 2023

1. Algemene bepalingen

1.1 Dit reglement wordt aangeduid als het SO-reglement.

1.2 Het SO-reglement bevat een afwijkende procesvoering als bedoeld in artikel 1.5 van het Landelijk procesreglement voor civiele dagvaardingszaken bij de gerechtshoven (LPH versie 1 februari 2022), de second opinion-procedure).

1.3 Voor zover het SO-reglement niet een daarvan afwijkende regeling geeft of uit doel en strekking van het SO-reglement niet een afwijkende regeling voortvloeit, is het LPH van toepassing.

1.4 Het SO-reglement en de bijlagen daarbij kunnen tussentijds worden aangepast. Wijzigingen gelden alleen voor procedures die na de wijziging in hoger beroep worden aangebracht.

1.5 De second opinion-procedure is gestart op 1 mei 2013 voor zaken die op of na die datum zijn aangebracht en staat tot nader order als processuele mogelijkheid open.

2. Het verzoek om een second opinion-procedure op de eerste rechtsdag

2.1 Appellant onderzoekt voor het uitbrengen van de dagvaarding of ook geïntimeerde een second opinion-procedure wenst.

2.2 Appellant vermeldt in de dagvaarding dat beide partijen het hof eenstemmig verzoeken om een herbeoordeling volgens de second opinion-procedure.

2.3 De appeldagvaarding bevat als enige klacht de grief dat de eerste rechter ten onrechte niet heeft beslist overeenkomstig hetgeen de appellant in eerste aanleg heeft gevorderd.

2.4 Bij het aanbrengen van de zaak in hoger beroep legt de appellant de stukken van de eerste aanleg over en verzoekt in een speciaal daarvoor ontwikkeld formulier, het SO-formulier, om een herbeoordeling volgens de second opinion-procedure. Het formulier houdt tevens in dat appellant hiermee geacht wil worden een conclusie van eis als bedoeld in art. 347 lid 1 Rv te hebben genomen.

2.5 Appellant voegt bij het SO-formulier een verklaring van de advocaat van geïntimeerde, dat ook deze partij om een herbeoordeling volgens de second opinion-procedure verzoekt.

2.6 Geïntimeerde bevestigt op de dag waarop hij zich stelt door middel van een SO-formulier dat ook hij verzoekt om een herbeoordeling volgens de second opinion-procedure. Daarbij kan hij incidenteel appel instellen, waarbij hij als enige grief aanvoert dat de eerste rechter ten onrechte niet heeft beslist overeenkomstig hetgeen geïntimeerde in eerste aanleg heeft gevorderd. Het formulier houdt tevens in dat geïntimeerde hiermee geacht wil worden een conclusie van antwoord (tevens conclusie van eis in incidenteel appel) als bedoeld in art. 347 lid 1 Rv te hebben genomen.

2.7 Het in 2.5 en 2.6 bedoelde SO-formulier vermeldt het volgende:

- de rechter herbeoordeelt de zaak in de stand waarin deze zich bevond op het tijdstip waarop voor het laatst vonnis van de eerste rechter werd gevraagd;
- de rechter geeft geen bewijsopdrachten en benoemt geen deskundigen;
- de rechter geeft geen gelegenheid voor nader partijdebat in gedingstukken of op een zitting.

2.8 Geïntimeerde kan nadat hij zich heeft gesteld ook het initiatief nemen voor het verzoek om een second-opinion-procedure, maar alleen als appellant nog geen memorie van grieven heeft ingediend. Dit doet geïntimeerde door het SO-formulier in te vullen en deze in te dienen met een verklaring van de advocaat van appellant dat ook deze partij om een herbeoordeling volgens de second opinion-procedure verzoekt. Appellant dient het door hem ingevulde SO-formulier in te dienen samen met de stukken van de eerste aanleg op een roldatum binnen 10 dagen nadat geïntimeerde het SO-formulier heeft ingediend. De bepalingen 3.3 tot en met 3.6 zijn dan van overeenkomstige toepassing.

2.9 Uiterlijk zes weken na de roldatum waarop het laatste SO-formulier is ontvangen, geeft het hof op de rol een beslissing op het eenstemmig verzoek om een second opinion-procedure. De beslissing kan luiden:

(i) toestaan;
(ii) weigeren;
(iii) gelasten van een mondelinge behandeling na aanbrengen waarop het verzoek nader aan de orde zal komen.

2.10 Indien het hof het verzoek toestaat en tijdig griffierecht is betaald, wijst het hof arrest op een termijn van (in beginsel) zes weken na die beslissing.

2.11 De raadsheren die de zaak behandelen, kunnen het verzoek alsnog weigeren op de grond dat de zaak zich niet leent voor behandeling volgens de second opinion-procedure. In dat geval volstaat de kamer met die beslissing, zonder (voorshands) inhoudelijke oordelen over de zaak te geven

2.12 Indien het verzoek (alsnog) wordt geweigerd, wordt de zaak naar de rol verwezen voor memorie van grieven. De zaak wordt dan vervolgd volgens de gewone procedure.

2.13 Indien de zaak wordt vervolgd volgens de gewone procedure, worden de SO-formulieren als niet ingediend beschouwd.

3. De second opinion-procedure na mondelinge behandeling na aanbrengen

3.1 Ter gelegenheid van de mondelinge behandeling na aanbrengen kunnen partijen, hetzij op instigatie van de raadsheer-commissaris, hetzij uit eigen beweging, de raadsheer-commissaris verzoeken om een herbeoordeling volgens de second opinion-procedure.

3.2 De verzoeken worden direct op de mondelinge behandeling neergelegd in een daarvoor speciaal ontwikkeld formulier, het SO-formulier, waarin partijen verzoeken om een herbeoordeling volgens de second opinion-procedure.

3.3 Het in het SO-formulier van appellant neergelegde verzoek houdt mede in dat hij hiermee geacht wil worden een conclusie van eis als bedoeld in art. 347 lid1 Rv te

hebben genomen. Daarin wordt als enige grief opgenomen dat de eerste rechter ten onrechte niet heeft beslist overeenkomstig hetgeen de appellant in eerste aanleg heeft gevorderd, zonder toelichting op de grief.

3.4 Het in het SO-formulier van geïntimeerde neergelegde verzoek houdt mede in dat hij hiermee geacht wil worden een conclusie van antwoord als bedoeld in art. 347 lid 1 Rv te hebben genomen.

3.5. Geïntimeerde kan in het SO-formulier aangeven dat hij incidenteel appel instelt. Dan wordt als enige grief opgenomen dat de eerste rechter ten onrechte niet heeft beslist overeenkomstig hetgeen geïntimeerde in eerste aanleg heeft gevorderd, zonder toelichting op de grief.

3.6 Het hiervoor genoemde SO-formulier vermeldt het volgende:

- de rechter herbeoordeelt de zaak in de stand waarin deze zich bevond op het tijdstip waarop voor het laatst vonnis van de eerste rechter werd gevraagd;
- de rechter geeft geen bewijsopdrachten en benoemt geen deskundigen;
- de rechter geeft geen gelegenheid voor nader partijdebat in gedingstukken of op een zitting.

3.7 De raadsheer-commissaris beslist in principe direct tijdens de mondelinge behandeling na aanbrengen, maar in bijzondere gevallen uiterlijk twee weken nadien door een beslissing op de rol.

3.8 De raadsheer-commissaris zal het verzoek afwijzen als:

(i) de appeldagvaarding grieven bevat, tenzij de grief inhoudt dat de eerste rechter ten onrechte niet heeft beslist overeenkomstig hetgeen de appellant in eerste aanleg had gevorderd of de andersluidende grieven tijdens de mondelinge behandeling na aanbrengen worden ingetrokken;
(ii) het verzoek niet eenstemmig is;
(iii) partijen hun in eerste aanleg genoemde feiten, ingenomen stellingen, aangevoerde verweren op de mondelinge behandeling hebben gewijzigd, verbeterd of aangevuld of gebleken is dat zij dat wensen te doen;
(iv) de zaak zich naar het oordeel van de raadsheer-commissaris niet leent voor een behandeling volgens de second opinion-procedure.

3.9 Indien de raadsheer-commissaris het verzoek toestaat, wordt de zaak naar de rol verwezen voor arrest op een termijn van (in beginsel) zes weken na die beslissing.

3.10 De raadsheren die de zaak behandelen, kunnen het verzoek alsnog weigeren op de grond dat de zaak zich niet leent voor behandeling volgens de second opinion-procedure. In dat geval volstaat de kamer met die beslissing, zonder (voorshands) inhoudelijke oordelen over de zaak te geven.

3.11 Indien het verzoek (alsnog) wordt geweigerd, wordt de zaak naar de rol verwezen voor memorie van grieven. De zaak wordt dan vervolgd volgens de gewone procedure.

3.12 Indien de zaak wordt vervolgd volgens de gewone procedure, worden de SO-formulieren als niet ingediend beschouwd.

4. De uitspraak

4.1 Het hof doet in beginsel uitspraak binnen zes weken nadat op de rol het verzoek is toegestaan tot herbeoordeling volgens de second opinion- procedure.

4.2 Indien het vonnis van de rechtbank wordt bekrachtigd, kan worden volstaan met het oordeel dat het hof zich verenigt met de overwegingen van de rechtbank en die tot de zijne maakt.

4.3 Indien het vonnis van de rechtbank wordt vernietigd, kan worden volstaan met een motivering op de onderdelen waarop het hof het vonnis van de rechtbank onjuist acht.

4.4 De kostenveroordeling in hoger beroep is beperkt tot de explootkosten, de griffierechten en - uitsluitend indien een mondelinge behandeling heeft plaatsgevonden - één punt volgens het toepasselijke liquidatietarief.

Toelichting

De SO-procedure berust enerzijds op een procesovereenkomst/partij-afspraak en anderzijds op een bijzonder (proces-)reglement van het hof Den Haag (zie rov. 4.2.2 van HR 26-02-2016, ECLI:NL:HR:2016:339 en de artikelen 1.2 en 2.2 SO-reglement). Het SO-reglement vindt dus zijn grondslag in de partij-autonomie en de bevoegdheid van rechters om (in gerechtsvergaderingen als bedoeld in art. 22 RO) zichzelf te binden door middel van procesreglementen (zie rov. 3.1.3 van HR 03-06-2022 ECLI:NL:HR:2022;824), waarbij de zelfbinding bij dit reglement onder meer hierin bestaat dat het hof, wanneer een de SO-procedure wordt toegestaan, inhoudelijk uitspraak zal doen (2e alinea van de considerans van het SO-reglement en art. 4.1 daarvan) en niet tot niet-ontvankelijkverklaring wegens het ontbreken van (gemotiveerde) grieven zal overgaan.

Artikel 2.4, 2.6, 3.3, 3.4 en 3.6

In de second opinion-procedure kunnen partijen de rechtsstrijd in hoger beroep niet beperken tot een deel van de betogen die zij in eerste aanleg aan hun vorderingen en weren ten grondslag hebben gelegd. Evenmin kunnen zij de rechtsstrijd in hoger beroep in die zin beperken dat zij slechts een deel van de door de eerste rechter gegeven overwegingen in hoger beroep aan de orde stellen.

Artikel 2.9 en 3.8

Weigeringsgrond kan zijn:

(i) het betreft een complexe zaak;
(ii) het betreft een bewerkelijke zaak (zoals een boedelscheiding);
(iii) de eerste rechter heeft in de zaak tussenvonnissen gewezen, getuigen gehoord en /of een deskundigenbericht gelast (omdat dan niet op voorhand duidelijk is op welke wijze de tussenvonnissen in de beoordeling in hoger beroep moeten worden betrokken);
(iv) zaken waarin behoefte bestaat aan nader feitenonderzoek, nadere inlichtingen of verder partijdebat.

Artikel 3.1
Als op de mondelinge behandeling na aanbrengen het verzoek om toelating tot de second opinion- procedure wordt toegewezen, wordt in beginsel geen weergave van het partijdebat opgenomen in het proces-verbaal.

Artikel 3.9 en 3.10
De raadsheer-commissaris die de mondelinge behandeling na aanbrengen heeft gehouden, maakt in principe deel uit van de combinatie die arrest wijst.

Artikel 4.2
Niet is uitgesloten dat een aanvullende motivering wordt gegeven indien de uitspraak als juist wordt beschouwd, maar een onderdeel van de motivering niet.

de Rechtspraak

Gerechtshof Den Haag

Bijlage 1 bij het SO-reglement: verzoek tot toelating tot de second opinion-procedure door appellant(e(n))

Appellant(e(n)) verzoekt / verzoeken het gerechtshof Den Haag om toelating tot de second opinion-procedure ter zake van het volgende geding:

Partijen en behandelend advocaten:

rolnummer :
vonnis(sen) waarvan beroep:

appellant(en) :
procesadvocaat :

geïntimeerde(n) :
procesadvocaat :

Verklaring:
Appellant(e(n) verzoekt / verzoeken een herbeoordeling volgens de second opinion-procedure. Appellant(e(n) wil(len) met dit formulier geacht worden een conclusie van eis als bedoeld in art. 347 lid 1 Rv te hebben genomen.
Appellant(e(n) heeft / hebben bij dit SO-formulier een verklaring gevoegd van de advocaat van geïntimeerde (n), dat ook deze partij om een herbeoordeling volgens de second opinion-procedure verzoekt.
Appellant(e(n) stemt / stemmen in met het SO-reglement (gepubliceerd op www.rechtspraak.nl). Hij / zij doet / doen afstand van de wettelijke rechten die in dit reglement worden beperkt. Hij / zij verklaart / verklaren ermee bekend te zijn dat:

- de rechter de zaak herbeoordeelt in de stand waarin deze zich bevond op het tijdstip waarop voor het laatst vonnis van de eerste rechter werd gevraagd;
- de rechter geen bewijsopdrachten geeft en geen deskundigen benoemt;
- de rechter geen gelegenheid geeft voor nader partijdebat in gedingstukken of op een zitting.

Ondertekening:
Namens appellant(e(n)),

behandelend advocaat van appellant(e(n))

de Rechtspraak

Gerechtshof Den Haag

Bijlage 2 bij het SO-reglement: verzoek tot toelating tot de second opinion-procedure door geïntimeerde(n)

Geïntimeerde(n) verzoekt / verzoeken het gerechtshof Den Haag om toelating tot de second opinion-procedure ter zake van het volgende geding:

Partijen en behandelend advocaten:

rolnummer :
vonnis(sen) waarvan beroep:

appellant(en) :
procesadvocaat :

geïntimeerde(n) :
procesadvocaat :

Verklaring:
Geïntimeerde(n) verzoekt/ verzoeken een herbeoordeling volgens de second opinion-procedure.
Geïntimeerde(n) wil(len) met dit formulier geacht worden een conclusie van antwoord als bedoeld in art. 347 lid 1 Rv te hebben genomen.
Geïntimeerde(n) wil(len) wel/geen incidenteel appel instellen.
Geïntimeerde(n) stemt / stemmen in met het SO-reglement (gepubliceerd op www.rechtspraak.nl). Hij / zij doet / doen afstand van de wettelijke rechten die in dit reglement worden beperkt. Hij / zij verklaart / verklaren ermee bekend te zijn dat:

- de rechter de zaak herbeoordeelt in de stand waarin deze zich bevond op het tijdstip waarop voor het laatst vonnis van de eerste rechter werd gevraagd;
- de rechter geen bewijsopdrachten geeft en geen deskundigen benoemt;
- de rechter geen gelegenheid geeft voor nader partijdebat in gedingstukken of op een zitting.

Ondertekening:
Namens geïntimeerde(n),

Behandelend advocaat van geïntimeerde(n):